

Izhaja vsak rek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dan v praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K, in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini b. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Kulturni boji.

Kdor se uglobi v celo zmes časni-karskih poročil o dogodkih, ki se neprestano vršé na vseh koncih in krajih te zemlje, se mora vprašati: ali so pa zares vse te borbe izbijaajo za dobro človeštva, za širjenje prosvete, kakor to vedno naglašajo tisti, ki smatrajo ta boj za potreben?

Prvo, s čimur pobijajo ti faktorji svojo lastno trditev o namenih širjenja kulture, je način, kako se to širjenje vrši. To je namreč krvavo klanje med narodi, koder se po mnenju teh kulturonoscev širi „evropska omika“ in „moderni napredek“.

Krvavo klanje in omika! Kako se to strinja?

Dandanes se pripravljata Anglija in Nemčija — dve prvi kulturni državi, kakor se nazivata sami — na to, da zavladata na svetu, oziroma da razširita polje svoje kulture kar najdalje mogoče. Političen princip teh dveh držav je nadvladje germanskega plemena.

Krivično nadvladje in kultura! Kako se zopet to strinja? Vsaka njiju akcija se vrši pod samohvalno parolo „širjenja kulture“, a je prenapojena človeške krvi. Ironija!

Ko je šlo Angliji za to, da si prilasti bogato južno Afriko, pošiljala je svoje armade tja doli pod pretvezo, da opró duri moderni kulturi na tleh „konservativnih nizozemskih kmetov“. Ali baš ta korak Anglije v vsej svoji grozoti je neizbrisni dokaz o nekulturnem dejanju, kakoršnega ne bi bili zmožni niti najdivjisi narodi ob Gangu in Senekalu.

Istotako ni nobena tajnost več, da so dogodke na Kitajskem nahujskali politični agenti Anglije in Nemčije oziroma njiju krivonosni zahrbtniki — židje. Zdaj se je pokazalo, da je temu res tako, ko se je na merodajnem denarnem trgu — kateri trg obvladujejo izključno veliki židje — vrgla cena srebru. Kitajska je v svoji nevednosti šla na lim internacijonalnim hujskačem, ki so nahujskali divje boksarske tolpe proti Evropejcem in izzvala posredovanje združenih evropskih in ameriških čet. To posredovanje pa je bilo jako drago. Kajti Kitajska, ki je bila obsojena mastno plačati stroške

tega posredovanja, bode nosila to breme izplačitve milijard celih 39 let in se utegne s tem neizoprtnim dolgom celo ugonobiti. Kajti že danes izjavljajo razni podkralji, da ljudstvo ne bode zmoglo tolikih davčnih bremen, ki so potrebni, da more država plačati to ogromno odškodnino. Ali to še ni bilo zadosti. Kitajska, ki je bila istotako po gori omenjenih činitelj kot zahrbtniki „napredne“ Japonske, zapletena v vojno s to poslednjo državo, je to vojno izgubila in morala plačati Japonski veliko vojno odškodnino. To pa jo je stalo vse njeno zlato, tako, da je bila prisiljena vpe-ljati mesto zlatega, srebrn denar v svoji državi. H kratu pa vržejo mejnarodni krivonosci ceno srebru in dolg Kitajske naraste s tem nad polovico. Ako pa že ob prvotni višini dolga kitajsko ljudstvo ne bi zmoglo bremena, kako naj ga prenese zdaj, ko je dolg vsled te brezvestne mahinacije borzijancev še jedenkrat večji? Kaj čaka kitajsko prebivalstvo drugo nego splošni rubežni boben? In v čegavo žrelo popadajo rubljena zemljišča nego v ono mejnarodnih pijavk?

Govori se, da hoče Evropa uvesti na Kitajskem moderno kulturo? Kako pa se strinja z načeli kulture tako prizadevanje, ki naj spravi na beraško palico štiristomilijonski narod? To je pravcato boksarstvo, to je roparski ulom v pravice do obstanka jednega naroda! Ko so kitajski boksarji morili in mučili kristjane, bili so to skoro izključno francozki zares kulturni katoliški misijonarji, dočim se nemškim in angležkim političnim pastormem skoro niti las ni zakrivil. In tem misijonarjem se ne postavljajo na Kitajskem spomeniki, se ne tirja zanje od kitajske vlade vsakovrstnih zadoščenj; ko pa je zadela nemškega poslanika Kettelerja, — jednega prvih nemških izzivačev kitajske potrpežljivosti, — roka kitajskega morilca, pa je bilo vse po konci, kakor da je bil Ketteler kak velik — bog.

Iz tega je razvidno, kdo je na Kitajskem hotel imeti prvo besedo in zakaj je šlo Nemcem pod pretvezo kulture: nenasiten žep prusko-židovskih eksporterjev je bil tu „kulturni faktor“.

njen proti godbi: „Rakoczy! Rakoczy! Hotel je, naj bi mu igrala ogrski pohod (stopaj).

Vladkove začudene oči so blodile po dvorani, in obrnil je pogled zmoti proti oknu. Tam je zagledal blede, shujšani obraz mladega naturalističnega pisatelja, ki ga je krivil odurni nasmeh; in sanjava hrepeljiva obraza mladih „naturalističnih dokumentov“, ki sta stopala v svet pod varstvom izpitnega mentorja (vodnika).

In prišel mu je na um skedenj z mlatilnico, na katero je zrl nedavno tako hrepeneče; h koji je primerjal to burno, nezmislno življenje, ki rami in vabi ljudi s zapeljivimi nadetami in hrepenjem po veselju. Ali ta zapeljivost in razkošnost pušča za seboj le gnjus; in ko jih potre ter dobi iz njih zdrava zrna, potem jih odpahne kot slamo in brez cene pleve.

In vendar je živel nekaj tudi Vladko tako življenje; zadovoljen je bil z njim, in užival je to opojnost, ki se mu je zdela veselost.

Videl je zdaj v domišljiji — sebe,

Pred seboj imamo dogodke v južni Ameriki in severni Afriki. Venezuela, že od nekdaj last španskih naseljencev, je zabredla v denarne obveznosti pri nemških in angležkih židih, obveznosti, katerih konečno ni več mogla izpolniti. Kaj se zgodi? združeno nemško in angleško brodogve napade venezuelske utrbe, razruši brez vsakega povoda trdnjavo sv. Karla ter uvede blokado venezuelskega obrežja — vse to da izsili iz Venezuete one obveznosti, katerih po zadržilih nekaterih listov, niti polovico ni opravičenih. V tem nastopanju so se združile Anglija, Italija in Nemčija, pa hočejo iztisniti od opravičenih zahtev Francijo, Severno Ameriko, Belgijo, Španijo in druge, vsled česar je pričakovati resnega spora mej temi državami pred licem Venezuete. Ko so se začeli Nemci, Angleži in Italijani naseljevati v Venezueli, se je reklo, da se vrši to naseljenje v znamenju kulture — današnje nastopanje „v varstvo interesov“ teh naseljencev, ki so mimogrede rečeno, že do malega izmožli to kulturno špansko kolonijo, pa zopet kaže, da je bil „kulturni faktor“ tudi tu nenasiten žep. Važno vedeti je pri tej priliki, da je nemški in angleški kapital povsodi interesovan v Venezueli ter da domača obrt in industrija silno trpi pred temi tujimi izmožovalci, ki bogaté tako na teh kakor i na raznih drugih tleh svoje „kolonijalne politike“. Od kod pa prihaja potem, da so se n. pr. na Pruskem milijonarji tako zaplodili, da je njih število zadnja tri leta naraslo za celih 600, t. j. da je danes na Pruskem 6600 milijonarjev nasproti 6000 leta 1899? Gotovo je to sad širjenja „nemške kulture“ v — „nekultiviranih“ deželah.

In kaj so dogodki v Maroku, kjer hoče upliv angleške kulture iztisniti upliv francozke kulture? In kaj so pojavi v širni Braziliji, kjer se po tujcih nahujskani mob pripravljata na nove krvave homatiye? Gotovo zopet „širjenje kulture“!

Ne najzadnje bi morali omenjati boja na Francozkem, kjer vlada, obstoječa iz Nemčiji in židovstvu prijaznih elementov brezobzirno preganja zares kulturna in patrijotična zavetišča katoliških kongre-

rožno nadihnjen, na ulicah leži še mrak in temne sence se umikajo v kote zidovja. Neki razpraskani maček se krade pohuljeno, tiho, boječe okrog njega, vračajoč se z nočnega potepanja. Neki zapozneli pijanec, videč njegov negotovi korak, se mu bliža zaupno, pa začne pogovor z njim, ko vidi, da sta oba v enakem položaju. Ljudje hitijo na trg, ali na delo, pa ga gledajo s zaničljivim posmehom; on pa stopa zaspan, bolan, slabe volje, čuteč v sebi neko brezdanjo praznoto, zasramljen in jezen na ves svet in na sebe samega.

VII.

„Nu, razveseli ga, Hela!“ vzklikne Julij, ko je bil opazil Vladkovo grozo. Govoril je dotedaj le sam namesto prijatelja.

„Kaj naj pa počnem?“ odvrne ona smeje. „Govorim mu — ne sliši; dregam ga z nogo, — ne čuti. Najbrže se vrača od kake sedmine.“

„Ha, ha, ha“, zasmeje se Julij. „Ali ti je dala. No, zgani se, govori! Kaj sediš tu kot nem med nami? Izpremenil si se

gacij — iz katerega namena? Jedino zaradi tega, da pade mnogo teh plodonosnih naprav v žrelo nenasitnih materijalistov. In to naj je kulturni boj? Tako pa je tudi povsod v današnjih časih, kjer nastopajo bodisi tujerodni življi, ki iščejo koristi za svoj žep, bodisi oni domači življi, ki pod pretvezo modernega napredka hočejo vse drugo nego resnično kulturo.

Svet izkoristiti in napolniti blagajne gotovega števila večjih in manjših sebič-nežev, kateri hočejo ukazovati ostalim milijonom te zemlje — to je smoter moderne kulture, katera pa bode dosegla nasprotno od tega kar bi morali hoteti narodi v svojo srečo.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Naši Dornberžani so postali precej živahni. Ustanovili so lansko pomlad hranilnico in posojilnico po Raiffeisenovem sistemu. Čeravno se delokrog posojilnice ne raztega čez meje županstva, vendar deluje prav dobro; dokaz temu je živahni promet.

Tako je n. pr. samo v preteklem mesecu januarju imela čez 10.000 kron prometa. A kar je največ vredno je to, da deluje samo z domačim denarom. Le pridno toraj varčevati in vlagati. Načelnik posojilnice je skrbni in razumni veleposesnik g. Jožef Šinigoj, podžupan. Ustanovili so tudi pred dobrim mesecem katoliško izobraževalno društvo, katero šteje že lepo število 76 udov, med temi devet ustanovnikov.

Na Svečnico je imelo društvo svoj prvi občni zbor. V odbor so bili voljeni jednoglasno sledeči gospodje: župnik Juvančič, kaplan Rejec, učitelj Orel, podžupan Mrevlje, organist Jožef Saksida in mladenič Vincencij Šinigoj in Anton Baša. Kot nadzornika pa: župan Berce in Franc Rojec. Ustanovila se je društvena knjižnica, katera ima že lepo število kratkočasnih in podučnih knjig, katere so društvu darovali razni gospodje.

Zasnula se je tudi Čebelica (nekak „Šparovec“) za pridne in marljive, katerim je kaj do varčevanja. Društvo ima svojo sobano v sredi Dornberga v hiši g. Albina Šinigoj, kjer je udom, deset učinka.

„Da spremenil sem se“, si je mislil Vladko. „Fiziologija veli prav, ko pravi, da se vedno izpreminjamo. Ta človek, kateri se je vračal zjutraj domov po nočnem popivanju (ki sem ga videl vsled neke halucinacije, kakoršno popisuje Hoffmann ali Poë)* to nisem jaz, nego to je nekdo drug. Meni je sicer podoben, ima moj uzrast, hojo in podobo — je nekaki moj drugi „jaz“, takorekoč posnet po meni; ali jaz ga danes ne razumem več, ker naju loči celi svet vsečnosti in zoprnosti. Danes sem mu pogledal v obraz — temu krvoseu in ga pokopal za vselej. Nikdar več me ne bo preganjal, niti me trafil s opomini, ki se ne tičejo mene, ampak le njega.“ —

Pod uplivom teh mislij se je razočil Vladimir naglo z Julijem, ki ga je hotel siloma pridržati s prošnjami in grožnjami. Zbežal je v hotel poln resničnega kesanja, spominjajoč se drage so-proge, ki jo je bil zapustil pod tako pretvezo.

LISTEK.

Iz mračnosti na svetlo.

Poljski: V. Zagorski.

(Konec.)

Bil bi se gotovo še dalje razgovarjal, ali Julij potegne Vladka k mizi, kjer ste sedeli dve nališpani mladenki. Bili ste njegovi znanki, tika ju je. Edno mu je predstavil kot svoj „model“; drugo pa je izročil prijatelju v oskrb, pa omenil, da je prišel Vladko z dežele, kjer je zarjavel, in da ga mora ona razveseliti.

Pogledala ga je radovedno ter se ugaježljivo nasmihala; ali niti pogled niti nasmeh Vladka ni ganil.

Imel je nekaj drugega na umu. Blesteča plinova svitloba, ob kateri so se videla pomalana ženska obličja, in — nekako brutalno veselost dihajajoči — moški nasmehi, to ga je žgalo v očih kot pesek. Ni mogel dihati v tem dušcu. Glušči šum burnih govorov in glasni smeh sta prihajala k njegovemu sluhu ter mu spravljala glavo v upijanljivo omotico.

Nekoliko korakov od njih je bil neki

časopisov na razpolago, v katerih najdejo vsak dan zadosti političnega, gospodarstvenega in leposlovnega berila. Prirejalo bo društvo svojim udom tudi od časa do časa podučna predavanja. Gospodarji in mladenči, ki niste še udje, pristopite h društvu, kjer se vam nudi tako lepa prilika za izobrazbo in stedljivost. Ne bote se kesali.

Dutovlje, 5. febr. — Pri današnji občinski volitvi je sijajno zmagala v vseh treh razredih katoliško-narodna stranka.

Onih šest „liberalcev“ v naši občini je storilo vse mogoče, da bi se bilo volilo po njihovem kopitu. Kako so obletavali volilce že 14. dni pred dnevom volitve; koliko so vina iztočili in pritiskali na volilce, posebno v tretjem razredu, ali vse ni nič pomagalo. Volilci so ostali stalni in trdni, kakor kraški kamen. Slava jim!

Sedaj ni več Dutovlje „liberalna“ trdnjava, kakor so jo razglasili goriški „liberalni“ vodje v „Soči“ in „Primorcu“.

Ljudstvo je uvidelo, da „liberalizem“ njemu le škoduje, koristi pa le nekaterim krogom, posebno judom. Zato se z gnjusom obrača od njega.

Upamo, da bo ta volitev spametovala tudi onih naših 6 „liberalcev“. Naj nikar ne pozabijo, da oni od nas živijo. Mi prav lahko živimo brez njih; oni pa ne morejo brez nas živeti. Od Gabrščka, dr. Tuma in dr. Treota nimajo nič, nego le od nas; zato naj z nami držijo. To je nas zadnji resni opomin. Naj se več ne igrajo z nami.

V znamenje, da so pri volitvi pogoreli, je mesar raz svojo hišo obesil črno zastavo.

Iz Št. Frjana 1. februarja. Izv. dop. (Kmetijsko predavanje o nasadbi in vzgoji ameriške trte in novi top za streljanje proti toči). — Kakor je bilo naznanjeno v št. 7. „Gorice“ vršil se je omenjeni dan kmetijski shod v dvorani prebl. gosp. bar. Tacco v Št. Frjanu. Predaval je gosp. Ant. Štrekelj potovalni učitelj. Ko so stopili na dvorišče poslopja gosp. barona gg. potovalni učitelj, župan in domači nadučitelj, pozdravi jih nekaj strelav iz novega topa. Potem podali so se gosposdije v dvorano, katera se je kmalu napolnila kmetijskega ljudstva. Na to začne g. potovalni učitelj svoje predavanje, katero so navzoči poslušali z vso pazljivostjo. Povedal nam je najprej odkod je trtna uš prišla, kako se ista množi in kako se spozna od nje napadeno trto. Gosp. potovalni učitelj narisal je na tablo trto s koreninami na katerih se redi in plodi trtna uš.

Razložil nam je tudi, kako se zemlja za sadenje ameriške trte pripravi; ter kako se ameriške trte gnojijo in sadijo, kako se iste mandajo in cepijo na zeleno. Podučil nas je o napravi trtnice

Drugega dne je šel v kopel, preoblekel se v čisto obleko, da bi ne prišel v tiho hišico nič takega, kar je dihaval prejšnjega dne. Mudilo se mu je, da bi se rešil „more“, ki ga je trapila do tedaj.

S prvim vlakom je odšel proti domu. Ko je bil sedel v voz, se je oddahnil in si mislil: „Za mano ostani mesto, s hladno te dušo pustim“. — — — In ko je prišel vlak do tihega polja pod smehljajoče se nebo — tedaj se je čutil še le prav lahkega in veselega. In ko se je že bližal domovju, prišlo mu je na um: „Kaj lepšega, dati ti more svet, ko ti domači so krajci — kjer užival veselje si mladih let kjer tekli so časi najsajši!“

Doma, spet doma! V topi (verandi), obkoljeni z bršljanom, ga je čakala so-proga z detetom v naročju. Presrečno jo je pozdravil kot brodnik, ki se vrača z dolge, a nevarne poti. Se ve, da ona ni vedela uzroka, zakaj je bil ginjen; in Vladko jej ni nikdar povedal kako je prišel iz mračnosti zopet na svetlo. Naj nobena senca ne šali njene mirne duše!

za sadenje bilf in cepljenk; ter kako se za trtnico režejo kolči in kako se iste sadijo itd.

Na to povabi navzoče naj stavijo do njega, ako se jim zdi potrebno, vprašanja, na katera hoče odgovorjati drage volje. —

Oglasil se je neki starček, ki je stavil več vprašanj, na katera mu je g. potovalni učitelj odgovarjal. Gosp. potovalni učitelj bil je pripravljen odgovorjati tudi na vprašanja, tičočja se drugih kmetijskih strok. Ker ni pa teh nobeden stavil, poprijel je besedo zopet omenjeni starček, ki se je v imenu navzočih lepo zahvalil g. potovalnemu učitelju za njegov poučni govor. Priporočal je svojim sosedom, da se poprimejo vsi dela z resno voljo, da bodo na ta način besede, katere so slišali obrodile stoteren sad.

Konečno povabi navzoče da zakličejo g. potovalnemu učitelju krepek živio, kar se je tudi zgodilo. Po shodu podali so se zbrani poslušalci na dvorišče, kjer so se krepčali z izvrstnim bricem. Tu so si ogledali novi top za streljanje proti toči, katerega je izumil g. Ferdinand Makuc, pirotehnik v Gorici. Ta top je g. Makuc pri ti priliki tudi zažgal in v kakih 10 ali 15 sekundah se je začul kakih 300 m visoko jako močen pok, katerega je provzročila bomba, katero je pognal top z nenavadno močjo v zrak in se je v omenjeni višini razpočila.

Navzoči so se jako čudili ti novi iznajdbi. Gospod Makuc napravil je več takih strelav, potem pa je pristopil k njemu oče Poberaj, bivši strelec bližnje strelne postaje, ter ga je naprosil, da bi smel tudi on jedenkrat poskusiti z novim topom. Ko ga je gosp. Makuc o načinu streljanja poučil, je oče Poberaj iz topa ustrelil, kar se mu je prav dobro posrečilo. Očetu Poberaju pa se je ta top tako priljubil, da se je obrnil koj do g. župana ter mu svetoval, da se naroči tak top, ker ga je lažje oskrbovati in ker je pri streljanju tudi bolj gotov. Gosp. urednik, ako Vam drago, Vam pa ta top prihodnjič nekoliko natančneje opišem. (Prosimo.)

Iz Novakov. — Nek „dober prijatelj“ vsilil mi je „Sočo“ od dne 31. jan. t. l. št. 9. Radovednost me je premagala, da sem jo pogledal. Pa za glavo sem se prijel, ker mi ni hotelo v mojo trdo kmetisko glavo, kako se morejo „naprednjaki“ tako debelo zlagati o stvari, ki se je očitno in javno pred nami vsemi godila in o kateri smo dobro vedeli kako je. Da se ljudje prepričajo, kako je bilo, hočem stvarno vse pojasniti. Če bi se Vam zdelo, g. urednik, da sem malo predolg, imejte potrpljenje z menoj, ker mi ta reč ne gre tako gladko od rok, kot liberalcem, ki vsak dan pišejo. No, pa začnem! Naš podžupan je sklical v imenu vseh treh starešinov, med katerimi je bil eden celo liberalec, vse davkoplačevalce na Silvestrov dan l. 1902 na Čendovše (liberalna hiša). Odzvali so se v lepem številu, bilo jih je okolo 50, med njimi vsi naši liberalci razun ednega. —

Vspored je bil sledeči: Ko so bili možje zbrani, začel je nek liberalec razlagati svoj „napreden evangelij“, pa so mu možje, do dobrega povedali kako stvari stoje, ter da naj gre od tod, ker nima ničesar iskati med njimi. Vrata se odpro in notri vstopi naš gospod, ki je bil kot volilec in davkoplačevalec tudi povabljen, ter se začudi, kaj imajo vendar iskati cerkljanski liberalci danes v Novakih, ko je vendar shod in posvetovanje bilo sklicano le za Nevačane, ter jih prosi naj se odstrane, čemur pritrdijo tudi vsi možje, na kar je eden, ki je do tedaj po večjem molčal, šel iz hiše — drugi, ki je govoril, pa ni hotel iti. No, smo se tudi vpričo njega lahko razgovorili, saj nismo imeli nobenih skrivnosti, drugače ne bi bilo oklicano to posvetovanje pred cerkvijo. Druga točka je bila ta, da so starešini — dosedanji — in gospod pojasnili ljudem razne liberalne agitacijske pripomočke. Agitirali pa so: če zmagajo beli, bodo deli mlekarico na

Na to se nam je povedalo, da to ni mogoče, in sicer ravno tako malo, kot bi kdo hotel hišo zidati, in bi zahteval naj mu jo plača občina — smeh je pričel, da so vsi razumeli. Dalje so agitirali z občinsko njivo, ki jo je kupila občina, da se bo kdaj zidala tam sodnija; češ, da je njiva predraga itd. Povedali so nam, da je njiva občini koristna in potrebna, ker se sodnija mora enkrat zidati, da so vže pod nekdanjim liberalnim županom hoteli kupiti različne hiše za dražji denar, da bi jih podrl in tako dobili sodnijsko stavbišče; da je bil pri kupni pogodbi tudi eden liberalcev, in bil zadovoljen; da so tudi v starešinski seji razpravljali o tej njivi, pa ni nobeden liberalcev ugovarjal itd. Zato jih vprašamo: zakaj zlorablja to sedaj za agitacijo, kar so sami odobrili? — Na to je povabil gospod vse pričujoče, naj povejo, vse svoje pomisleke, pritožbe itd., glede sedanjih starešinov, ki naj pred vsemi povedo, kaj in kako, ter naj se opravičijo. — Nobeden se ni oglasil. Dalje jim je še razložil dolžnosti starešinov, ki naj vestno oskrbujejo občino, bolj še kot svoje premoženje; na drugi strani naj občinarji gredo starešinom na roko, ter jim povedo svoje želje in jih v vsem podpirajo in je sklenil: naj se tedaj nobeden ne sili v to in naj se tudi nobeden ne brani, ako ga možje žele; večina pa naj odločuje. — Na to je sledilo tajno glasovanje. Ko so bili tako možje določeni, opomnil je dosedanji podžupan, naj gredo vsi na volišče, in naj vsi Novačani volijo le danes odločene možje; in če bi bil kdo drugače zavezan — mislil je, če je liberalcem obljubil voliti z njimi — naj sicer voli liberalne kandidate drugih občin, naši možje pa morajo biti na tisti, ker pri nas se ne gre za to, ali bo županstvo liberalno ali ne — ampak samo za to, da so naši možje v starešinstvu. — Na to smo se razšli. —

Zadnjega opomina niso slišali liberalci — ampak delali so zmešnjavo, v smislu in na kak način naj povedo sami, saj znajo pisati še bolj nesramne reči, kot so te. Mi pa smo se držali sklepa in tako je tudi Anton Obed kot namestnik prišel v I. razredu v starešinstvo — dasi je liberalec. —

„Soča“ piše, da ubogi liberalci niso vedeli, naj nastopijo ali ne. Ti uboge pare! Kaj je na tem res tudi povem. Na dan našega posvetovanja prišlo je 7 (reci in beri sedem) liberalcev v Novake. Pa ne kaki slabi ljudje, ampak vsi bogatini, menda ne za to, da bi se sprehodili, ker je bilo neprejetno deževno vreme. Po kaj so prišli, pokazal je tisti, ki je nam hotel razlagati liberalne izmišljotine. Ta je bil v svoji brezobzirnosti toliko pošten, da ni poslušal pri vratih, kot drugih šest, ampak se ni dal izgnati. (Konec pride.)

Politični pregled.

Državni zbor.

V sredo je pričela seja poslanske zbornice ob 11. uri predpoludne. Predsednik grof Vetter je prečital izjavo, da obžaluje znane izgrede minoli petek proti sladornim baronom. Poslanca Walz in dr. Erler sta odločno ugovarjala tej graji. Koncem seje se je njima pridružil tudi vitez Vuković, ki je kot drugi reditelj bil navzoč v proračunski dvorani. Nato se je vršila razprava o predlogih glede premembe zborničnega poslovnika. Teh predlogov je sedem. Dr. Lueger, dr. Fuchs, grof Palfy so utemeljili svoje predloge, naj se izvoli poseben odsek, da se prenaredi poslovník. Vsi trije so mnenja, naj zbornica sklene tak poslovnik, da bode nemogoča vsaka obstrukcija. Posl. Noske pa bi bil zadovoljen, ko bi se premenil § 58. in zabranile osebne razalutve. Poslanca Krempa in dr. Hruban ter tovariši so predlagali premembo § 51., da bodi namreč dovoljen v zbornici vsak v Avstriji navadni jezik. Stranke so se pred sejo dogovorile, da v razpravi govore predlagatelji in od vsake stranke eden govornik. Za predlagatelje so govorili: Pernerstorfer, dr. Gross Zazvorka, dr. Derschatta, baron Malfatti, dr. Pattai, Ronareczuk, Lupul in Iro. Besedi so se odpovedali: Dr. Kathrein, dr. Pommer, Treuinfels in dr. Feriančič.

končala razpravo o nujnih predlogih, tičočih se spremembe zborničnega poslovnika. Vsi predlogi se odstopijo posebnemu odseku, broječemu 48 članov, ki se izvoli v prihodnji seji, ki bode še le v torek.

Prvo branje tiskovnega zakona.

Zaradi prvega branja tiskovnega zakona se vrše med strankami državnega zbora pogajanja. Mladočehi so opustili svoje prvotno nasprotovanje zoper predlog, vendar žele, da se njihova obstrukcija markira na ta način, da se prvo branje vrši pred rentno konverzijo, oziroma stori to dr. Pacak z nujno predlogo.

Zahteve parlamentarne večine v zadevi vojne predloge.

Na povabilo krščansko - socialne stranke so se sešli, kot znano, razun nemških liberalcev, nacionalcev in socialnih demokratov zastopniki vseh parlamentarnih strank v posvet, da formulirajo zahteve na vojno upravo povodom razprave o znani vladni predlogi. Te zahteve so sestavljene v spomenici, ki jo je po podanih nasvetih sestavil dvorni svetnik Ploj. V spomenici so formulirane naslednje zahteve: orožne vaje naj se ne vrše ob žetvi in največjem delu v vinogradih; rodbinam rezervistov naj se za dobo orožnih vaj dovolijo podpore; odpravijo naj se zastarele kazni; vojna uprava naj skliče enketo, ki naj se posvetuje o načinu dobave vojaških potrebščin; pravična preosnova vojaškega kazenskega pravnega reda; premenjenim razmeram in finančnemu stanju dežel primeren zakon o vojaški pripravi in nastanitvi vojakov; za uvrstitev v nadomestno rezervno naj ne bo merodajen izključno le zreb; 13. in 14. stopinja vojaške take naj se odpravita in izpadek dohodkov naj se pokrije s porazdelitvijo na višje razrede. — Glede uvedbe dveletne vojaške prezentne službe ni v spomenici nobene zahteve, ker njen finančni efekt še ni pojasnjen.

Na te točke bo povodom glavne razprave odgovarjal, kot je obljubil, domobranski minister, ter bržkone tudi pritrdil njih opravičenosti, a na izvedbo v sedanjih razmerah še ni misliti.

„Slovanska zveza“ in nemiri v Macedoniji.

V zadnji svoji seji je „Slovanska zveza“ mej drugim naročila svojemu članu dvornemu svetniku Vukoviću, naj v zadevi nemirov v Macedoniji in potovanja grofa Lamsdorffa interpelira ministerskega predsednika. V tej interpelaciji naj poslanec stavi na vlado naslednja vprašanja: „Je-li ministerski predsednik enako ograškemu ministerskemu predsedniku in zunanjemu ministru poučen redno o vseh nemirih na Balkanu, ter v položaju, zagotoviti avstrijski državi kot nositeljici največjega dela skupnih stroškov primeren vpliv na zunanjo politiko? So-li bili povodom bivanja grofa Lamsdorffa na Dunaju mej tem in našim zunanjim ministrom dogovorjeni kaki koraki, ki segajo preko avstrijsko-ruskega dogovora iz l. 1897. in so primerni, da zboljšajo neznosni položaj v Macedoniji in ondolnemu prebivalstvu zagotove vsaj varnost življenja in imetja? Kaj se je sklenilo za slučaj, da turška vlada ne izvede zahtevanih reform?“

Delavska stanovanja.

Cesar je z Najvišjim odlokom od dne 9. januarja t. l. sankcioniral načrte zakonov, ki so jih bili vsprejeli deželni zbori: dolenje- in gorenje avstrijski, solnograški, štajerski, koroški, bukovinski, šlezjski, moravski, istrski, predarelski in tržaški, in ki se tičejo osvobodjenja zdravil in cenenih stanovanj za delavce doklad na hišno razredni, na najemniški in 5% davek od dohodka od poslopij, ki so začasno osvobodjeni od davkov.

Izvrševalni odbor mladočeske stranke.

Izvrševalni odbor mladočeske stranke je imel v nedeljo zopet svojo sejo. V ti seji so bili vzprejeti ti le predlogi: 1. Izvrševalni odbor ne vzprejema odpovedi posl. dr. Pacaka, marveč ga prosi, pri-poznavaje njegovo patrijotično požrtvovalnost in izkušeno previdnost v vodstvu kluba, da vztraja na vodstvu kluba; 2. ne da bi omenjal dopustno kritiko v mejah strankarske organizacije pripoznava izvrševalni odbor, da je v sedanji periodi solidarnost vseh poslancev in členov stranke neizogiben pogoj za vodstvo česke politike, ter prosi vse člene, organizacije in sploh vse ljudi, ki so blage volje, naj z odločnostjo zavračajo vsa prizadevanja sovražnih frakcij, ki bi hotele v trdne česke vrste zanesti zopet impulze za tako notranje spore, ki bi sploh mogli slabiti položaj českega naroda; 3. pridruživši se sklepu kluba državnih poslancev od 22. januarja 1903, ki je identičen s sklepom od 16. oktobra 1902, izreka izvrševalni odbor svoje pritrdjenje k temu, da se klubu poslancev državnega zbora prepusti izbiranje taktičnih sredstev od služaja do

Izjava.

Vsojam se slavnemu občinstvu naznanjati, da mene zastopa g. Frane Weiss od 1. marca t. l. naprej v nikakem oziru več.

Ob enem naznanjam svojim cenjenim klijentom, da bodem potoval o prilikah odslej vedno osebno po deželi, ter sprejemal naročila na vse izdelke fotografske stroke, ter zagotavljam solidno in točno postrežbo v vsakem oziru.

Z odličnim spoštovanjem

udani
Anton Jerkič
fotograf.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču št. 12. v Gorici, prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden ali Velika noč,

pisal prof. A. Marušič.

Knjiga se pošilja po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom pošlje, naj pridene še 20 vin. za pošto.

V odlikovanem fotografskem atelje-u

Antona Jerkič,

v Gorici,
Gosposka ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se v-a v fotografsko stroko spadajoča dela v najmodernejšem štilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporoča se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Ant. Jerkič,
fotograf.

15%

pod navadno ceno
razprodaja
radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica 7,

vse zimsko blago, kakor n. pr. kresne volnene šerpe, rute, podobleke, vsakovrstno Jaegerperilo, rokavice, nogavice, bluze, volno, kožuho, zimске čevlje itd. — *Nikdo naj ne zamudi te lepe prilike za ceni nakup!*

Naročeno mi je zastanke združ. tovarov za plahte prodajati po polovični ceni. Ponujam torej debele, zelo trajajoče

zimske konjske plahte

izvrstne kakovosti, gorke, volnene, mehke z barvanim obrobom, porabljive tudi za odejo, po jako nizki ceni. Vrsta A plahta

za delavce, siva z barvanim obrobom, 145/190, dobre kakovosti, kos po 4 K. Vrsta B, siva plahta za izvoške z rdečimi in rumenimi progami 145/190, prav dobre kakovosti, kos po 5 K. Vrsta C double volnena gosposka plahta, siva z rdečim obrobom, dvovrstna, 150/200, najboljša, kos po 7-50. Vrsta D Montan-plahta, siva z modrim obrobom 150/190, izvrstne kakovosti, kos po 9 K. Vrsta E prima črna omnibus-plahta, 155/120, krasna in trajajoča; kos po 10 K. Posilja se proti povzetju. Neodgovarjajoče zamenja se brez zadržke.

Naslov: M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse št. 3.32a.

**Najbolje tamburice
izdeluje in razpošilja**

Prva sisička
tvornica **TAMBURA**

J. Stjepušin,

Sisak, Hrvatska.

Odlikovana na pariški svetovni razstavi l. 1896.

Cenike razpošilja na zahtevanje vsakemu brzo in brezplačno.

Naznanilo!

Na splošno željo ljudstva otvoril sem

veliko zalogo ogerske moke

v Ajdovščini

iz prvih budapeštanskih paromlinov.

Cene:

št.	0	1	2	3	4	5	6
K	14—	13-30	13—	12-70	12-40	11-90	11-30

A. Casagrande v Ajdovščini.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarov ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

Pozor!!

Gotovega obuvala za sedanjo sezono

priporoča

Peter Cotič čevljarski mojster, Gorica,
Gosposka ulica hiš. št. 14.

Cene solidne. Naročila z dežele so poštnine prosta. Brez konkurence.

Mejnarodni panorama

iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče
Josipa Verdijs št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Ta teden potovanje ob slikovitem

gardskem jezeru

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4-90 K

Za pristnost
jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Velika zaloga medu pitanec in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAC,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak iztečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo s-
nahajata v »Narodni tiskarni«,
ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo,
oglasne in naročnine pa na upravnništvo
»Gorice«. Oglasi se računijo po peti-
vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po
13 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po
8 vin. Ako se večkrat tiskajo, raču-
nijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Kulturni boji.

Kdor se uglobi v celo zmes časni-
karskih poročil o dogodkih, ki se nepre-
stano vršé na vseh koncih in krajih te
zemlje, se mora vprašati: ali so pa zares
vse te borbe izbijajo za dobro človeštva,
za širjenje prosvete, kakor to vedno na-
glašajo tisti, ki smatrajo ta boj za po-
treben?

Prvo, s čimur pobijajo ti faktorji
svojo lastno trditev o namenih širjenja
kulture, je način, kako se to širjenje
vrši. To je namreč krvavo klanje
med narodi, koder se po mnenju teh
kulturonoscev širi »evropska omika« in
»moderna napredek«.

Krvavo klanje in omika! Kako se
to strinja?

Dandanes se pripravljata Anglija in
Nemčija — dve prvi kulturni državi, ka-
kor se nazivata sami — na to, da za-
vladata na svetu, oziroma da razširita
polje svoje kulture kar najdalje mogoče.
Političen princip teh dveh držav je nad-
vladje germanskega plemena.

Krivično nadvladje in kultura! Kako
se zopet to strinja? Vsaka njiju akcija
se vrši pod samohvalno parolo »širjenja
kulture«, a je prenapojena človeške
krvi. Ironija!

Ko je šlo Angliji za to, da si pri-
lasti bogato južno Afriko, pošiljala je
svoje armade tja doli pod pretvezo, da
opró duri moderni kulturi na tleh »kon-
servativnih nizozemskih kmetov«. Ali baš
ta korak Anglije v vsej svoji grozoti je
neizbrisni dokaz o nekulturnem
dejanju, kakoršnega ne bi bili zmožni
niti najdivjisi narodi ob Gangu in Senekalu.

Istotako ni nobena tajnost več, da
so dogodke na Kitajskem nahujskali po-
litični agenti Anglije in Nemčije oziroma
njiju krivonosni zahrbtniki — židje. Zdaj
se je pokazalo, da je temu res tako, ko
se je na merodajnem denarnem trgu —
kateri trg obvladujejo izključno veliki
židje — vrgla cena srebru. Kitajska je
v svoji nevednosti šla na lim internaci-
jonalnim hujskačem, ki so nahujskali
divje boksarske tolpe proti Evropejcem
in izzvala posredovanje združenih evrop-
skih in ameriških čet. To posredova-
nje pa je bilo jako drago. Kajti Kitajska,
ki je bila obsojena mastno plačati stroške

tega posredovanja, bode nosila to breme
izplačitve milijard celih 39 let in se
utegne s tem neizčrpnim dolgom celo
ugonobiti. Kajti že danes izjavljajo razni
podkralji, da ljudstvo ne bode zmoglo
tolikih davčnih bremen, ki so potrebni,
da more država plačati to ogromno od-
škodnino. Ali to še ni bilo zadosti. Ki-
tajska, ki je bila istotako po gori ome-
njenih činiteljnih kot zahrbtniki »na-
predne« Japonske, zapletena v vojno s
to poslednjo državo, je to vojno izgubila
in morala plačati Japonski veliko vojno
odškodnino. To pa jo je stalo vse njeno
zlató, tako, da je bila prisiljena vpe-
ljati mesto zlatega, srebrn denar v svoji
državi. H kratu pa vržejo mejnarodni
krivonosci ceno srebru in dolg Kitajske
naraste s tem nad polovico. Ako pa že
ob prvotni višini dolga kitajsko ljudstvo
ne bi zmoglo bremena, kako naj ga pre-
nese zdaj, ko je dolg vsled te brezvestne
mahinacije borzijancev še jedenkrat večji?
Kaj čaka kitajsko prebivalstvo drugo nego
splošni rubežni boben? In v čegavo žrelo
popadajo rubljena zemljišča nego v
ono mejnarodnih pijavk?

Govori se, da hoče Evropa uvesti
na Kitajskem moderno kulturo?
Kako pa se strinja z načeli kulture tako
prizadevanje, ki naj spravi na beraško
palico štiristomilijonski narod? To je
pravcato boksarstvo, to je ropar-
ski ulom v pravice do obstanka jed-
nega naroda! Ko so kitajski boksarji mo-
rili in mučili kristjane, bili so to skoro
izključno francoski zares kulturni
katoliški misijonarji, dočim se nem-
skim in angležkim političnim pastorm
skoro niti las ni zakrivil. In tem misijo-
narjem se ne postavljajo na Kitajskem
spomeniki, se ne tirja zanje od kitajske
vlade vsakovrstnih zadoščanj; ko pa je
zadela nemškega poslanika Kettelerja, —
jednega prvih nemških izzivačev kitajske
potrpežljivosti, — roka kitajskega mo-
rilca, pa je bilo vse po konci, kakor da
je bil Ketteler kak velik — bog.

Iz tega je razvidno, kdo je na Ki-
tajskem hotel imeti prvo besedo in za-
kaj je šlo Nemcem pod pretvezo kulture:
nenasiten žep pruso-židov-
skih eksporterjev je bil tu »kultu-
ren faktor«.

njen proti godbi: »Rakoczy! Rakoczy!
Hotel je, naj bi mu igrala ogrski pohod
(»t»paj).

Vladkove začudene oči so blodile
po dvorani, in obrnil je pogled zmoti
proti oknu. Tam je zagledal blede, shujšani
obraz mladega naturalističnega pisatelja,
ki ga je krivil odurni nasmehek; in sanjava
hrepeljiva obraza mladih »naturalističnih
dokumentov«, ki sta stopala v svet pod
varstvom izpitega mentorja (vodnika).

In prišel mu je na um skedenj z
mlatilnic, na katero je zrl nedavno tako
hrepeneč; h koji je primerjal to burno,
nezmislno življenje, ki mami in vabi
ljudi sè zapeljivimi nadajami in hrepe-
nenjem po veselju. Ali ta zapeljivost in
razkošnost pušča za seboj le gnjus; in
ko jih potre ter dobi iz njih zdrava zrna,
potem jih odpahne kot slamo in brez
cene pleve.

In vendar je živel nekaj tudi Vladko
tako življenje; zadovoljen je bil z njim,
in užival je to opojnost, ki se mu je zdela
veselost.

Videl je zdaj v domišljiji — sebe,
vračajočega se zajutra domov v sredi Var-
šave, ki se je še budila iz sna. Svit je

Pred seboj imamo dogodke v južni
Ameriki in severni Afriki. Venezuela,
že od nekdanj last španskih naseljencev,
je zabredla v denarne obveznosti pri
nemških in angležkih židih, obveznosti,
katerih konečno ni več mogla izpolniti.
Kaj se zgodi? združeno nemško in an-
gleško brodovje napade venezuelske utrd-
be, razruši brez vsakega povoda trdnjavo
sv. Karla ter uvede blokado venezuel-
skega obrežja — vse to da izsili iz Ve-
nezuele one obveznosti, katerih po za-
trdilih nekaterih listov, niti polovico ni
opravičenih. V tem nastopanju so se
združile Anglija, Italija in Nemčija, pa
hočejo iztisniti od opravičenih zahtev
Francijo, Severno Ameriko, Belgijo, Špa-
nijo in druge, vsled česar je pričakovati
resnega spora mej temi državami pred
licem Venezuele. Ko so se začeli Nemci,
Angleži in Italijani naseljevati v Vene-
zueli, se je reklo, da se vrši to naselje-
nje v znamenju kulture — današnje na-
stopanje »v varstvo interesov« teh na-
seljencev, ki so mimogrede rečeno, že do
malega izmolzli to kulturno špansko ko-
lonijo, pa zopet kaže, da je bil »kultu-
ren faktor« tudi tu nenasiten žep. Važno
vedeti je pri tej priliki, da je nemški in
angleški kapital povsodi interesovan v
Venezueli ter da domača obrt in indu-
strija silno trpi pred temi tujimi izmoz-
govalci, ki bogaté tako na teh kakor i
na raznih drugih tleh svoje »kolonijalne
politike«. Od kod pa prihaja potem, da
so se n. pr. na Pruskem milijonarji tako
zaplodili, da je njih število zadnja tri
leta naraslo za celih 600, t. j. da je da-
nes na Pruskem 6600 milijonarjev na-
sproti 6000 leta 1899? Gotovo je to sad
širjenja »nemške kulture« v — »nekul-
tiviranih« deželah.

In kaj so dogodki v Maroku, kjer
hoče upliv angleške kulture iztisniti upliv
francoske kulture? In kaj so pojavi v
širni Braziliji, kjer se po tujcih nahujs-
skani mob pripravljajo na nove krvave
homatije? Gotovo zopet »širjenje kul-
ture«!

Ne najzadnje bi morali omenjati
boja na Francozkem, kjer vlada, obstoječa
iz Nemčiji in židovstvu prijaznih elementov
brezobzirno preganja zares kulturna in
patrijotična zavetišča katoliških kongre-

rožno nadihnjen, na ulicah leži še mrak
in temne sence se umikajo v kote zi-
dovja. Neki razpraskani maček se krade
pohuljeno, tiho, boječe okrog njega, vra-
čajoč se z nočnega potepanja. Neki za-
poznali pijanec, videč njegov negotovi
korak, se mu bliža zaupno, pa začne po-
govor z njim, ko vidi, da sta obav enakem
položaju. Ljudje hitijo na trg, ali na delo,
pa ga gledajo sè zaničljivim posmehom;
on pa stopa zaspan, bolan, slabe volje,
čuteč v sebi neko brezdanjo praznoto,
zasramljen in jezen na ves svet in na
sebe samega.

VII.

»Nu, razveseli ga, Hela!« vzklikne
Julij, ko je bil opazil Vladkovo grozo.
Govoril je dotedaj le sam namesto pri-
jatelja.

»Kaj naj pa počnem?« odvrne ona
smeje. »Govorim mu — ne sliši; dregam
ga z nogo, — ne čuti. Najbrže se vrača
od kake sedmine«.

»Ha, ha, ha«, zasmee se Julij. »Ali
ti je dala. No, zgani se, govori! Kaj sediš
tu kot nem med nami? Izpremenil si se
ubožec, izpremenil«, dodal je, ko je videl,
da njegovi opomini nimajo nikakega

gacij — iz katerega namena? Jedino za-
radi tega, da pade mnogo teh plodonos-
nih naprav v žrelo nenasitnih materija-
listov. In to naj je kulturni boj? Tako
pa je tudi povsod v današnjih časih, kjer
nastopajo bodisi tuje rodní življi, ki iščejo
koristi za svoj žep, bodisi oni domači
življi, ki pod pretvezo modernega
napredka hočejo vse drugo nego res-
nično kulturo.

Svet izkoristiti in napolniti blagajne
gotovega števila večjih in manjših sebič-
nežev, kateri hočejo ukazovati ostalim
milijonom te zemlje — to je smoter mo-
derne kulture, katera pa bode dosegla
nasprotno od tega kar bi morali hoteti
narodi v svojo srečo.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Naši Dornber-
žani so postali precej živahni. Ustanovili
so lansko pomlad branilnico in posojil-
nico po Raiffeisenovem sistemu. Čeravno
se delokrog posojilnice ne raztega čez
meje županstva, vendar deluje prav do-
bro; dokaz temu je živahni promet.

Tako je n. pr. samo v preteklem
mesecu januarju imela čez 10.000 kron
prometa. A kar je največ vredno je to,
da deluje samo z domačim denarom. Le
pridno toraj varčevati in vlagati. Načelnik
posojilnice je skrbni in razumni velepo-
sestnik g. Jožef Šinigoj, podžupan. Usta-
novili so tudi pred dobrim mesecem ka-
toliško izobraževalno društvo, katero
šteje že lepo število 76 udov, med temi
devet ustanovnikov.

Na Svečnico je imelo društvo svoj
prvi občni zbor. V odbor so bili voljeni
jdnoglasno sledeči gospodje: Župnik
Juvandčič, kaplan Rejec, učitelj Orel, pod-
župan Mrevlje, organist Jožef Saksida in
mladeniča Vincencij Šinigoj in Anton
Baša. Kot nadzornika pa: župan Berce in
Franc Rojec. Ustanovila se je društvena
knjižnica, katera ima že lepo število krat-
kočasnih in podučnih knjig, katere so
društvu darovali razni gospodje.

Zasnula se je tudi Čebelica (nekak
»Šparovec«) za pridne in marljive, ka-
terim je kaj do varčevanja. Društvo ima
svojo sobano v sredi Dornberga v hiši
g. Albina Šinigoj, kjer je udom, deset

učinka.

»Da spremenil sem se«, si je mislil
Vladko. »Fiziologija veli prav, ko pravi,
da se vedno izpreminjamo. Ta človek,
kateri se je vračal zjutraj domov po
nočnem popivanju (ki sem ga videl vsled
neke halucinacije, kakoršno popisuje Hoff-
mann ali Poë)* to nisem jaz, nego to je
nekdo drug. Meni je sicer podoben, ima
moj uzrast, hojo in podobo — je nekaki
moj drugi »jaz«, takorekoč posnet po
meni; ali jaz ga danes ne razumem več,
ker naju loči celi svet vsečnosti in zo-
prnosti. Danes sem mu pogledal v obraz
— temu krvosesu in »ga pokopal za
vselej. Nikdar več me ne bo preganjal,
niti me trafil sè opomini, ki se ne tičejo
mene, ampak le njega«. — —

* * *

Pod uplivom teh mislij se je raz-
očil Vladimir naglo z Julijem, ki ga je
hotel siloma pridržati s prošnjami in
grožnjami. Zbežal je v hotel poln resnič-
nega kesanja, spominjajoč se drage so-
proge, ki jo je bil zapustil pod tako pret-
vezo.

* Prvi nemški novelist, drugi amerišanski
pesnik; uživala sta bajé opij.

LISTEK.

Iz mračnosti na svetlo.

Poljaki: V. Zagorski.

(Konec.)

Bil bi se gotovo še dalje razgovarjal,
ali Julij potegne Vladka k mizi, kjer ste
sedeli dve nulišpani mladenki. Bili ste
njegovi znanki, tikel ju je. Edno mu je
predstavil kot svoj »model«; drugo pa je
izročil prijatelju v oskrb, pa omenil, da
je prišel Vladko z dežele, kjer je zarjavel,
in da ga mora ona razveseliti.

Pogledala ga je radovedno ter se
ugaježljivo nasmihala; ali niti pogled
niti nasmehek Vladka ni ganil.

Imel je nekaj drugega na umu. Ble-
steča plinova svitloba, ob kateri so se
videla pomalana ženska obličja, in —
nekako brutalno veselost dihajajoči —
moški nasmehek, to ga je žgalo v očih kot
pesek. Ni mogel dihati v tem dušču. Glu-
šeči šum burnih govorov in glasni smeh
sta prihajala k njegovemu sluhu ter mu
spravljala glavo v upijanljivo omotico.

Nekoliko korakov od njih je bil neki
opilec, pol nad mizo nagnjen, razžarjen
od užite pijače. Vreščal je na vse grlo obr-

časopisov na razpolago, v katerih najdejo vsak dan zadosti političnega, gospodarstvenega in leposlovnega berila. Prirejalo bode društvo svojim udom tudi od časa do časa podučna predavanja. Gospodarji in mladenči, ki niste še udje, pristopite h društvu, kjer se vam nudi tako lepa prilika za izobrazbo in štedljivost. Ne bote se kesali.

Dutovlje, 5. febr. — Pri današnji občinski volitvi je sijajno zmagala v vseh treh razredih katoliško-narodna stranka.

Onih šest „liberalcev“ v naši občini je storilo vse mogoče, da bi se bilo volilo po njihovem kopitu. Kako so obletavali volilce že 14. dni pred dnevom volitve; koliko so vina iztočili in pritisli na volilce, posebno v tretjem razredu, ali vse ni nič pomagalo. Volilci so ostali stalni in trdni, kakor kraški kamen. Slava jim!

Sedaj ni več Dutovlje „liberalna“ trdnjava, kakor so jo razglasili goriški „liberalni“ vodje v „Soči“ in „Primorcu“.

Ljudstvo je uvidelo, da „liberalizem“ njemu le škoduje, koristi pa le nekaterim krogom, posebno judom. Zato se z gnjusom obrača od njega.

Upamo, da bo ta volitev spametovala tudi onih naših 6 „liberalcev“. Naj nikar ne pozabijo, da oni od nas živijo. Mi prav lahko živimo brez njih; oni pa ne morejo brez nas živeti. Od Gabrščka, dr. Tuma in dr. Treota nimajo nič, nego le od nas; zato naj z nami držijo. To je nas zadnji resni opomin. Naj se več ne igrajo z nami.

V znamenje, da so pri volitvi pogoreli, je mesar raz svojo hišo obesil črno zastavo.

Iz Št. Frjana 1. februarja. Izv. dop. (Kmetijsko predavanje o nasadbi in vzgoji ameriške trte in novi top za streljanje proti toči). — Kakor je bilo naznanjeno v št. 7. „Gorice“ vršil se je omenjeni dan kmetijski shod v dvorani prebl. gosp. bar. Tacco v Št. Frjanu. Predaval je gosp. Ant. Štrekelj potovalni učitelj. Ko so stopili na dvorišče poslopja gosp. barona gg. potovalni učitelj, župan in domači nadučitelj, pozdravi jih nekaj strelav iz novega topa. Potem podali so se gospodje v dvorano, katera se je kmalu napolnila kmetskega ljudstva. Na to začne g. potovalni učitelj svoje predavanje, katero so navzoči poslušali z vso pazljivostjo. Povedal nam je najprej odkod je trtna uš prišla, kako se ista množi in kako se spozna od nje napadeno trto. Gosp. potovalni učitelj narisal je na tablo trto s koreninami na katerih se redi in plodi trtna uš.

Razložil nam je tudi, kako se zemlja za sadenje ameriške trte pripravi; ter kako se ameriške trte gnojejo in sadijo, kako se iste mandajo in cepijo na zeleno. Podučil nas je o napravi trtnice

Drugega dne je šel v kopel, preoblekel se v čisto obleko, da bi ne prinesel v tiho hišico nič takega, kar je dihaj prejšnjega dne. Mudilo se mu je, da bi se rešil „more“, ki ga je trapila do tedaj.

S prvim vlakom je odšel proti domu. Ko je bil sedel v voz, se je oddahnil in si mislil: „Za mano ostani mesto, s hladno te dušo pustim“. — — — In ko je prišel vlak do tihega polja pod smehljajoče se nebo — tedaj se je čutil še le prav lahkega in veselega. In ko se je že bližal domovju, prišlo mu je na um: „Kaj lepšega, dati ti more svet, ko ti domači so krajci — kjer užival veselje si mladih let kjer tekli so časi najslajši!

Doma, spet doma! V lopi (verandi), obkoljeni z bršljanom, ga je čakala so-proga z detetom v naročju. Presrečno jo je pozdravil kot brodnik, ki se vrača z dolge, a nevarne poti. Se ve, da ona ni vedela uzroka, zakaj je bil ginjen; in Vladko jej ni nikdar povedal kako je prišel iz mrčnosti zopet na svetlo. Naj nobena senca ne skali njene mirne duše!

za sadenje bilf in cepljenk; ter kako se za trtnico režejo kolči in kako se iste sadijo itd.

Na to povabi navzoče naj stavi do njega, ako se jim zdi potrebno, vprašanja, na katera hoče odgovarjati drage volje. —

Oglasil se je neki starček, ki je stavlil več vprašanj, na katera mu je g. potovalni učitelj odgovarjal. Gosp. potovalni učitelj bil je pripravljen odgovarjati tudi na vprašanja, tičeča se drugih kmetijskih strok. Ker ni pa teh nobeden stavljal, poprijel je besedo zopet omenjeni starček, ki se je v imenu navzočih lepo zahvalil g. potovalnemu učitelju za njegov poučni govor. Priporočal je svojim sosedom, da se poprimejo vsi dela z resno voljo, da bodo na ta način besede, katere so slišali obrodile stoteren sad.

Konečno povabi navzoče da zakličejo g. potovalnemu učitelju krepek živio, kar se je tudi zgodilo. Po shodu podali so se zbrani poslušalci na dvorišče, kjer so se krepčali z izvrstnim bricem. Tu so si ogledali novi top za streljanje proti toči, katerega je izumil g. Ferdinand Makuc, pirotehnik v Gorici. Ta top je g. Makuc pri ti priliki tudi zažgal in v kakih 10 ali 15 sekundah se je začul kakih 300 m visoko jako močen pok, katerega je provzročila bomba, katero je pognal top z nenavadno močjo v zrak in se je v omenjeni višini razpočila.

Navzoči so se jako čudili ti novi iznajdbi. Gospod Makuc napravil je več takih strelav, potem pa je pristopil k njemu oče Poberaj, bivši strelec bližnje strelne postaje, ter ga je naprosil, da bi smel tudi on jedenkrat poskusiti z novim topom. Ko ga je gosp. Makuc o načinu streljanja poučil, je oče Poberaj iz topa ustrelil, kar se mu je prav dobro posrečilo. Očetu Poberaju pa se je ta top tako priljubil, da se je obrnil koj do g. župana ter mu svetoval, da se naroči tak top, ker ga je lažje oskrbovati in ker je pri streljanju tudi bolj gotov. Gosp. urednik, ako Vam drago, Vam pa ta top prihodnjikolikor natančneje opišem. (Prosimo.)

Iz Novakov. — Nek „dober prijatelj“ vsilil mi je „Sočo“ od dne 31. jan. t. l. št. 9. Radovednost me je premagala, da sem jo pogledal. Pa za glavo sem se prijel, ker mi ni hotelo v mojo trdo kmetsko glavo, kako se morejo „naprednjaki“ tako debelo zlagati o stvari, ki se je očitno in javno pred nami vsemi godila in o kateri smo dobro vedeli kako je. Da se ljudje prepričajo, kako je bilo, hočem stvarno vse pojasniti. Če bi se Vam zdelo, g. urednik, da sem malo predolg, imejte potrpljenje z menoj, ker mi ta reč ne gre tako gladko od rok, kot liberalcem, ki vsak dan pišejo. No, pa začnem! Naš podžupan je sklical v imenu vseh treh starešinov, med katerimi je bil eden celo liberalec, vse davkoplačevalce na Silvestrov dan 1. 1902 na Čendovše (liberalna hiša). Odzvali so se v lepem številu, bilo jih je okoli 50, med njimi vsi naši liberalci razun ednega. —

Vspored je bil sledeči: Ko so bili moške zbrani, začel je nek liberalec razlagati svoj „napreden evangelij“, pa so mu moške, do dobrega povedali kako stvari stoje, ter da naj gre od tod, ker nima ničesar iskati med njimi. Vrata se odpro in notri vstopi naš gospod, ki je bil kot volilec in davkoplačevalec tudi povabljen, ter se začudi, kaj imajo vendar iskati cerkljanski liberalci danes v Novakih, ko je vendar shod in posvetovanje bilo sklicano le za Novačane, ter jih prosi naj se odstrane, čemur pritrdijo tudi vsi moške, na kar je eden, ki je do tedaj po večjem molčal, šel iz hiše — drugi, ki je govoril, pa ni hotel iti. No, smo se tudi vpričo njega lahko razgovorili, saj nismo imeli nobenih skrivnosti, drugače ne bi bilo oklicano to posvetovanje pred cerkvijo. Druga točka je bila ta, da so starešini — dosedanji — in gospod pojasnili ljudem razne liberalne agitacijske pripomočke. Agitirali pa so: če zmagajo beli, bodo deli mlekarico na občino.

Na to se nam je povedalo, da to ni mogoče, in sicer ravno tako malo, kot bi kdo hotel hišo zidati, in bi zahteval naj mu jo plača občina — smeh je pričel, da so vsi razumeli. Dalje so agitirali z občinsko njivo, ki jo je kupila občina, da se bo kdaj zidala tam sodnija; češ, da je njiva predraga itd. Povedali so nam, da je njiva občini koristna in potrebna, ker se sodnija mora enkrat zidati, da so vže pod nekdanjim liberalnim županom hoteli kupiti različne hiše za dražji denar, da bi jih podrl in tako dobili sodnijsko stavbišče; da je bil pri kupni pogodbi tudi eden liberalcev, in bil zadovoljen; da so tudi v starešinski seji razpravljali o tej njivi, pa ni nobeden liberalcev ugovarjal itd. Zato jih vprašamo: zakaj zlorablja to sedaj za agitacijo, kar so sami odobrili? — Na to je povabil gospod vse pričujoče, naj povejo, vse svoje pomisleke, pritožbe itd., glede sedanjih starešinov, ki naj pred vsemi povedo, kaj in kako, ter naj se opravičijo. — Nobeden se ni oglasil. Dalje jim je še razložil dolžnosti starešinov, ki naj vestno oskrbujejo občino, bolj še kot svoje premoženje; na drugi strani naj občinarji gredo starešinom na roko, ter jim povedo svoje želje in jih v vsem podpirajo in je sklenil: naj se tedaj nobeden ne sili v to in naj se tudi nobeden ne brani, ako ga moške žele; večina pa naj odločuje. — Na to je sledilo tajno glasovanje. Ko so bili tako moške določeni, opomnil je dosedanji podžupan, naj gredo vsi na volišče, in naj vsi Novačani volijo le danes odločene moške; in če bi bil kdo drugače zavezan — mislil je, če je liberalcem obljubil voliti z njimi — naj sicer voli liberalne kandidate drugih občin, naši moške pa morajo biti na tisti, ker pri nas se ne gre za to, ali bo županstvo liberalno ali ne — ampak samo za to, da so naši moške v starešinstvu. — Na to smo se razšli. —

Zadnjega opomina niso slišali liberalci — ampak delali so zmešnjavo, v smislu in na kak način naj povedo sami, saj znajo pisati še bolj nesramne reči, kot so te. Mi pa smo se držali sklepa in tako je tudi Anton Obed kot namestnik prišel v I. razredu v starešinstvo — dasi je liberalec. —

„Soča“ piše, da ubogi liberalci niso vedeli, naj nastopijo ali ne. Ti uboge pare! Kaj je na tem res tudi povem. Na dan našega posvetovanja prišlo je 7 (reci in beri sedem) liberalcev v Novake. Pa ne kaki slabi ljudje, ampak vsi bogatini, menda ne za to, da bi se sprehodili, ker je bilo neprejetno deževno vreme. Po kaj so prišli, pokazal je tisti, ki je nam hotel razlagati liberalne izmišljotine. Ta je bil v svoji brezobzirnosti toliko pošten, da ni poslušal privratih, kot drugih šest, ampak se ni dal izgnati. (Konec pride.)

Politični pregled.

Državni zbor.

V sredo je pričela seja poslanske zbornice ob 11. uri predpoludne. Predsednik grof Vetter je prečital izjavo, da obžaluje znane izgrede minoli petek proti sladorim baronom. Poslanca Walz in dr. Erler sta odločno ugovarjala tej graji. Koncem seje se je njima pridružil tudi vitez Vuković, ki je kot drugi reditelj bil navzoč v proračunski dvorani. Nato se je vršila razprava o predlogih glede premembe zborničnega poslovnika. Teh predlogov je sedem. Dr. Lueger, dr. Fuchs, grof Palfy so utemeljili svoje predloge, naj se izvoli poseben odsek, da se prenaredi poslovnik. Vsi trije so mnenja, naj zbornica sklene tak poslovnik, da bode nemogoča vsaka obstrukcija. Posl. Noske pa bi bil zadovoljen, ko bi se premenil § 58. in zabranile osebne razžalitve. Poslanca Krempa in dr. Hubran ter tovariši so predlagali premembo § 51., da bodi namreč dovoljen v zbornici vsak v Avstriji navadni jezik. Stranke so se pred sejo dogovorile, da v razpravi govore predlagatelji in od vsake stranke eden govornik. Za predlagatelji so govorili: Pernerstorfer, dr. Gross Zazvorka, dr. Derschatta, baron Malfatti, dr. Pattai, Romanczuk, Lupul in Iro. Besedi so se odpovedali: Dr. Kathrein, dr. Pommer, Treinfels in dr. Ferjančič.

Včeraj je poslanska zbornica do-

končala razpravo o nujnih predlogih, tičečih se spremembe zborničnega poslovnika. Vsi predlogi se odstopijo posebnemu odseku, broječemu 48 članov, ki se izvoli v prihodnji seji, ki bode še le v torek.

Prvo branje tiskovnega zakona.

Zaradi prvega branja tiskovnega zakona se vrše med strankami državnega zbora pogajanja. Mladočehi so opustili svoje prvotno nasprotovanje zoper predlogo, vendar žele, da se njihova obstrukcija markira na ta način, da se prvo branje vrši pred rentno konverzijo, oziroma stori to dr. Pacak z nujno predlogo.

Zahteve parlamentarne večine v zadevi vojne predloge.

Na povabilo krščansko-socijalne stranke so se sešli, kot znano, razun nemških liberalcev, nacionalcov in socialnih demokratov zastopniki vseh parlamentarnih strank v posvet, da formulirajo zahteve na vojno upravo povodom razprave o znani vladni predlogi. Te zahteve so sestavljene v spomenici, ki jo je po podanih nasvetih sestavil dvorni svetnik Ploj. V spomenici so formulirane naslednje zahteve: orožne vaje naj se ne vrše ob žetvi in največjem delu v vinogradih; rodbinam rezervistov naj se za dobo orožnih vaj dovolijo podpore; odpravijo naj se zastarele kazni; vojna uprava naj skliče enketo, ki naj se posvetuje o načinu dobave vojaških potrebščin; pravična preosnova vojaškega kazenskega pravnega reda; premenjenim razmeram in finančnemu stanju dežel primeren zakon o vojaški pripravi in nastanitvi vojakov; za uvrstitev v nadomestno rezervno naj ne bo merodajen izključno le zreb; 13. in 14. stopinja vojaške takse naj se odpravita in izpadek dohodkov naj se pokrije s porazdelitvijo na višje razrede. — Glede uvedbe dveletne vojaške prezentne službe ni v spomenici nobene zahteve, ker njen finančni efekt še ni pojasnjen.

Na te točke bo povodom glavne razprave odgovarjal, kot je obljubil, domobranski minister, ter brzkone tudi pritrdil njih opravičenosti, a na izvedbo v sedanjih razmerah še ni misliti.

„Slovanska zveza“ in nemiri v Macedoniji.

V zadnji svoji seji je „Slovanska zveza“ mej drugim naročila svojemu članu dvornemu svetniku Vukoviću, naj v zadevi nemirov v Macedoniji in potovanja grofa Lamsdorffa interpelira ministerskega predsednika. V tej interpelaciji naj poslanec stavi na vlado naslednja vprašanja: „Je-li ministerski predsednik enako ogrskemu ministerskemu predsedniku in zunanjemu ministru poučen redno o vseh nemirih na Balkanu, ter v položaju, zagotoviti avstrijski državi kot nositeljici največjega dela skupnih stroškov primeren vpliv na zunanjo politiko? So-li bili povodom bivanja grofa Lamsdorffa na Dunaju mej tem in našim zunanjim ministrom dogovorjeni kaki koraki, ki segajo preko avstrijsko-ruskega dogovora iz l. 1897. in so primerni, da zboljšajo neznočni položaj v Macedoniji in ondotnemu prebivalstvu zagotove vsaj varnost življenja in imetja? Kaj se je sklenilo za slučaj, da turška vlada ne izvede zahtevanih reform?“

Delavska stanovanja.

Cesar je z Najvišjim odlokom od dne 9. januarja t. l. sankcioniral načrte zakonov, ki so jih bili vsprejeli deželni zbori: dolenje- in gorenje avstrijski, solnograški, štajerski, koroški, bukovinski, šlezjski, moravski, istrski, predarelski in tržaški, in ki se tičejo osvobojenja zdravil in cenenih stanovanj za delavce doklad na hišno razredni, na najemniški in 5% davek od dohodka od poslopij, ki so začasno osvobojeni od davkov.

Izvrševalni odbor mladočehske stranke.

Izvrševalni odbor mladočehske stranke je imel v nedeljo zopet svojo sejo. V ti seji so bili vzprejeti ti le predlogi: 1. Izvrševalni odbor ne vzprejema odpovedi posl. dr. Pacaka, marveč ga prosi, pri-poznavaje njegovo patrijotično požrtvovalnost in izkušeno previdnost v vodstvu kluba, da vztraja na vodstvu kluba; 2. ne da bi omenjal dopustno kritiko v mejah strankarske organizacije pripoznava izvrševalni odbor, da je v sedanji perijodi solidarnost vseh poslancev in členov stranke neizogiben pogoj za vodstvo češke politike, ter prosi vse člene, organizacije in sploh vse ljudi, ki so blage volje, naj z odločnostjo zavračajo vsa prizadevanja sovražnih frakcij, ki bi hotele v trdne češke vrste zanesti zopet impulze za take notranje spore, ki bi sploh mogli slabiti položaj češkega naroda; 3. pridruživši se sklepu kluba državnih poslancev od 22. januarja 1903, ki je identičen s sklepom od 16. oktobra 1902, izreka izvrševalni odbor svoje pritrdjenje k temu, da se klubu poslancev državnega zbora prepusti izbiranje taktičnih sredstev od slučaja do slučaja.

Ministrski predsednik Danev je, odgovarjajoč v Sobranju na neko interpelacijo, tičečo se macedonskih dogodkov izjavil, da si je bolgarska vlada svesta svojih internacionalnih dolžnosti ter, da hoče z ozirom na nevaren položaj strogo postopati proti vsaki nepostavni agitaciji macedonskih ustaških odborov v Bolgariji. Danev je rotli Bolgare, naj se ne dajo zavesti od vročinskih in nepremišljenih agitatorjev ter naj podpirajo vladu, ki hoče ohraniti Bolgariji mir. Ob enem zagotavlja, da bolgarska vlada begunstva iz Macedonije v Bolgarijo ne le samo ne podpira, kakor ji nekateri očitajo, marveč da je celo prepričana o velikih zadregah v katere jo je spravilo to begunstvo. Bolgarska vlada je stavila celo Turčiji predlog, naj bi se ustanovila turko-bolgarska komisija, ki bi poskrbela za povratek begunov, a Turčija je ta predlog odbila. Sploh postajajo Bolgari jako nemirni vsled vojnih priprav od strani Turčije in posebno pa še za to ker sta Rusija in Avstrija tako počasni v svoji akciji.

Turčija se pripravlja na vojsko.

Nemškimi listom se poroča iz Carigrada: Turčija je namreč prepričana, da njene reforme niso v stanu pomiriti Macedoncev in da je splošna ustaja v Macedoniji prihodno pomlad neizogibna. Za to se pa Turčija z vso hitrostjo pripravlja na vojsko. V naglici se namreč gradijo nove ceste in se pripravljajo stanovanja za turške vojake posebno ob bolgarski meji.

Bivši transvaalski predsednik Krüger.

Bivši transvaalski predsednik Krüger obolel je za pljučnico.

Domače in razne novice.

Naš cesar se je odpeljal v sredo popoldne v Budimpešto in ostane tam par tednov.

„Sočina“ resnicoljubnost in cerkljanske občinske volitve. — Da je bilo vse bobnanje „Soče“ in „Primorca“, ki sta pred občinskimi volitvami v Cerknem prerokovala zmago svojim pristašem navadna laž in goli humbug, o tem je bil prepričan vsakdo, komur so razmere na Cerkljanskem le količkaj znane. In da je bilo temu tako, pokazal je tudi izid volitev, pri katerih so naprednjaki v tretjem volilnem razredu nesramno propali, a se v drugem in prvem volilnem razredu niti upali niso priti na volišče. Ker je pa, kakor rečeno, „Soča“ z neprimernim farbanjem svoje čitatelje in zasleplence zagotavljala o gotovi zmagi pri omenjenih volitvah, v stanu bi bil izid teh volitev marsikteremu zasleplencu odpreti oči, da bi končno prišel vendar do spoznanja, da „Soči“ ni ničesar verjeti in da ni ona nič drugega, nego navadna lažtorba katere ni vredno več čitati. Da bi „Soča“ torej ta vtis kolikor mogoče, oblažila, izmišljuje se zopet najgrše laži o prevari, o nasilstvu in o raznih takih stvarih, ki bi se bile dogajale pri volitvah v Cerknem na škodo njenih pristašev. Z ozirom na te laži poslalo je županstvo v Cerknem „Soči“ ta-le popravek:

„Sklicujoč se na § 19 tisk. zakona zahtevam z ozirom na dopis iz Cerkna (Občinske volitve) objavljen v 7 šte. „Soče“, da sprejmete v prihodnji številki na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

1. Ni res, da je prvi dan dopoldan pri občinskih volitvah podpisani, ki je klical volilce, nadaljeval krekikalno zvičajo in je klical samo take, o katerih je vedel, da bodo klerikalno volili; res je pa, da so se volilci klicali vsopredno po imenu in to brez razlike strank.

2. Ni res, da je volil za neko ženo, ki ima še moža, klerikalec, in ko je prišel pozneje njen mož, ki je edini opravičen zanj voliti, da bi bil volil naše kandidate, se mu je povečalo, da ne more voliti, ker je že neko drugi volil — seveda klerikalno; res je pa, da je za to ženo volil pod tek. šte. 909 za „napredno“ stranko France Čelika iz Cerkna h. št. 138 in priči pooblastila sta bila zopet „naprednjaka“ Andrej Obid h. št. 44 in France Makuc h. št. 166 oba iz Cerkna, ko pa se je zglašil mož, dopustilo se je njemu voliti, ki je volil iste kandidate ko preje pooblaščenec France Čelik, volilna komisija pa je pooblaščenec glas vničila in vstela glas moža, ki je edino v to opravičen.

V Cerknem, 27. jan. 1903.

Anton Kosmač
upravitelj.

Kjer pa tega popravka „Soča“ iz zgolj prevelike njene resnicoljubnosti ni prijavila, prijavili smo ga mi, da se razsodni čitatelji prepričajo, koliko je verjeti „Soči“ in njenim poročevalcem, naj pa pišejo ti o ti ali oni zadevi.

Slovenska čitalnica priredi danes zvečer plesno vajo. Začetek ob 8. uri.

Porotne obravnave. — Peter Foga iz Vidma v Italiji, je lani ukradel iz zaprtega predala 30 K nekemu Voski ter je nevarno pretil z revolverjem več osebam, ki so ga hotele prijeti. Oblasti so ga opisale kot zelo nevarnega človeka. Sodišče mu je prisodilo dve leti trde ječe.

Drugi obtoženec Fr. Portelli iz Rude je bil obtožen nenravnega počenjanja z neko deklico. Zaslužil je 18 mesecev ječe.

V sredo se je vršila predpoludne kazenska obravnava proti Milanu Mesiču staremu 30 let doma iz Kamenice na Hrvatskem zaradi tatvine. Mesič je delal pri predoru bobinske železnice v Podbrdu. Hodil je na hrano v krčmo nekega Pajnterja že kakih šest tednov.

Dne 13. novembra 1902 ni delal, marveč bil je skoro ves dan v Pajnterjevi krčmi. Zvečer ob 7^{1/2} je spravila krčmarica Jera Pajnter znesek 690 K v miznico, nahajajočo se v spalnici, ter zaprla miznico s ključem, katerega je ohesila potem na navadno mesto. Spalnica se nahaja nasproti pivnice, deli ju le hišna veža. Okolo 8 ure in pol zapustil je Mesič pivnico ter rekel, da se poda na prosto. Mesto na prosto šel je pa Mesič v spalnico Pajnterjevih, snel tam s stene ključ miznice ter odprl miznico in vzel iz nje zgoraj omenjeni znesek 690 K. Ko je pa stopil iz spalnice, ugleda ga krčmar, ter ga vpraša, kaj je imel opraviti v spalnici. Ko mu Mesič v zadregi ni dal nobenega odgovora, ga zgrabi Pajnter za prsa ter pokliče še par drugih ljudi, ki so mu pomagali držati Mesiča. Vzeli so mu ukradeni denar ter poslali po orožnike, ki so se takrat slučajno nahajali v Podbrdu. Orožniki so ga odpeljali najprej na Grahovo ter potem v Tolmin, ker so ga izročili sodniji. Mesič se je izgovarjal da je bil popolnoma pijan ter da ni vedel, kaj dela. Ker so pa vse priče pijanost izključile, so porotniki z devetimi glasovi z da, proti trem ne, potrdili jedino jim stavljeno vprašanje. Vsled tega je bil Mesič obsojen na 2 leti in pol ječe ter po prestani kazni na izgon iz v državnem zboru zastopanih dežel.

V sredo popoldne pa se je pri zaprtih vratih vršila kazenska obravnava proti 20 letnemu mizarju Karolu Miheliču iz Bovca, katerega je tožilo državno pravništvo zaradi nenravnih dejanj. Mihelič je bil obsojen na 14 mesečno ječo.

V četrtek predpoludne se je vršila porotna obravnava proti 45 letnemu Ivanu Čibeju iz Lokavca pri Ajdovščini, ki je bil že sodnijsko kaznovan. Obdolžen je bil, da je 20. julija 1902 zagnal v Matijo Laharnarja kozarec, ter ga nevarno ranil na desnem očesu. Vsled tega je Laharnar tudi v resnici prišel ob desno oko in državno pravništvo tožilo je Čibeja zaradi težke telesne poškodbe. Obravnava je predsedoval deželno sodni svetnik Zörer. Državno pravništvo je zastopal državnega pravdnika namestnik g. Jeglič. Obtoženec taji to, česar se ga dolži. Pravi namreč, da ni imel namena Laharnarja poškodovati, marveč, da je zgrabil kozarec, kateri mu je odletel iz roke v steno, se tam razbil, ter da so le odleteli stekleni deli kozarca ranili Laharnarja. Pa tudi Laharnar ni mogel natančno pojasniti, kako se je vse to dogodilo. Čibej je bil oproščen.

Včeraj pa se je začela in se danes nadaljuje porotna obravnava proti krčmarju Jožefu Battistella iz Ronk. Obtožen je bil radi umora in radi poskušenege umora, ter radi goljufije, katero je zakrivil s tem, da je nagovarjal ljudi h krivemu pričanju. Battistella je, namreč dne 10. nov. l. 1902 v Ronkah popival z bratoma Ivanom in Jožefom Furlan proti katerima je gojil že od nekdaj smrtno sovraštvo. Konec popivanja je bil ta, da je prišlo med Battistellom in bratoma Furlan do spopada. Battistella je pri ti priliki štirikrat ustrelil iz revolverja na brata Furlana. Ranil je Ivana Furlana tako močno, da je umrl že tisto noč. Jožefa Furlana pa je le težko ranil.

O izidu te obravnave sporočimo prihodnjič.

Russklj kružok. — Ker pridejo v kratkem knjige za pouk, otvori „russklj kružok“ dopolnilni kurz, v katerega se lahko vpišejo vsi oni, ki želijo pričeti s poukom ruščine. Na ta način lahko dohitijo sedaj obstoječi kurz že v par dneh. Oglasi se je ob času pouka v društvenih prostorih, ali pri kakšnem odborniku. — Poučuje se 4krat na teden in sicer: v ponedeljkih in četrtek ob 8.—1^{1/2}10, in v sredo in sobotah ob 8.—1^{1/2}8. Učna mesečina znaša 2 K. Odbor.

Društvo goriških tiskarjev priredi v soboto dne 14. t. m. veselico v prostorih hotela „Central“. Predstavljala se bode dvodejanska igra „Gutenberg, iznajditelj tiskarstva“. Po igri bode loterija s tremi dobitki in ples. — Vstop brez vabila ni dovoljen.

Drzna tatvina. — V noči od četrka na petek so neznani lopovi s silo odprli izložno okno prodajalnice in delavnice gospoda urarja Šuligoja, nahajajoče se v Gosposki ulici v hiši trgovca jestvin g. Kuštrina; prerezali šipo ter odnesli 23 novih ur, vrednih kakih 300 K. Res drzni morajo biti in pa tudi spretni ti tatovi, da so zamogli izvesti tatvino na takem mestu, po katerem hodi ob vsakem času po dnevi in po noči toliko ljudi. —

Tatvina v cerkvi. — V sredo zjutraj je nekdo s silo odprl v cerkvi sv. Roka Podturnom skrinjico za milodare ter pobral iz nje denar, kolikor ga je našel v nji.

Obesil se je v zaporu goriškega sodišča Ivan Škrk, ki je bil pred porotnim sodiščem v Trstu obsojen na smrt na vislicah. Kakor znano, je najvišje sodišče to obsodbo zavrglo in zaukazalo novo obravnavo pred porotnim sodiščem v Gorici. Proti Škrku se je imelo obravnati danes.

Obesil se je tudi v torek po noči delavec France Rožič, 40 let star, stanujoč na Grčini v mestnem okolišu št. 23. Rožič je baje že na večer svoji ženi povedal, da se hoče obesiti. Ko ga ni bilo v sredo na delo, prišli so ga njegovi tovariši iskat na dom. Žena jim je povedala, da ji je Rožič na predvečer rekel, da se hoče obesiti. Šli so ga iskati in res našli so ga na daleč od hiše visečega na nekem črešnjevem drevesu. Rožič je bil doma iz Kojškega.

Nesreče. — Dne 25. t. m. se je ponesrečil Anton Peterne iz Lašč pri Otaležu. Ko se je namreč vračal nekoliko vinjen domov, padel je tako nesrečno na neki štor, da si je jako nevarno poškodoval oči, ter da so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Isti dan ponesrečil se je tudi Janez Brejc iz Otaleža. Bilo jih je namreč več skupaj in pili so ga vsi nekoliko preveč. Konečno nastal je med njimi prepir in pripravljali so se na tepež. Ne ve se kako, padli so pri ti priliki štirje na Janeza Brejca tako močno, da si je zlomil nogo.

Nepredvidnost. — Krojač Kragelj Ivan od Sv. Lucije se je pri peči opek na rokah in na hrbtu. Hotel pa si je sam zdraviti opekline. To se mu pa je tako slabo sponeslo, da je postalo njegovo zdravstveno stanje tako nevarno, da so ga morali te dni prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Prepir med cigani. — V torek prišlo je na Gorišček s kanalske strani kakih 30 ciganov, cigank in njihovih otrok. Med dvema ciganoma nastane hkratu hud prepir in pretep. Očitala sta si namreč drug drugemu tatvino. Kmalu so stali cigani v dveh vojnih četah in nastalo je strašno vpitje. Konečno posegla je vmes policija, ki je spremila prepirajoče se cigane do mestne meje. Moški in ženske imeli so po obleki našite tolere ter srebrne gumbce. Nekatere ženske imele so na nogah prav fino obuvale in tudi jako fine rute. Tudi v laseh so imele vpletene mnogo srebrnega denara, kakor tudi drugih srebrnih okraskov.

Iz Škrbine nam pišejo: Dne 1. februarja t. l. je umrl pri Mihaljih v občini Škrbina posestnik g. Janez Mihalj v 71. letu svoje dobe. Pokojnik je bil obče spoštovani občan. Svoječasno je bil tudi predsednik krajnega šolskega sveta, večletni občinski odbornik in ud kopenskega cestnega odbora. Bil je tudi predsednik bralnega društva „Narodni dom“. Pogreba, ki se je vršil dne 3. februarja se je udeležilo mnogo ljudstva. Pevci bralnega društva pa so mu zapeli primerne pesmi v cerkvi in na pokopališču. Žalujoči družini izrekamo na tem mestu iskreno sožalje, pokojnikovi duši pa podeli Bog večni mir in pokoj.

Društvenik.

Okrajna posojilnica v Komnu, registrovana zadruga z neomejeno zavezo bode imela dne 15. februarja 1903 svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Odobritev računa za l. 1902. 2. Volitev načelstva. 3. Volitev nadzorstva. 4. Razprava o predlogu gledé remuneracije udom načelstva. 5. Morebitni predlogi.

Veliko tatnisko društvo so zasledili pri sv. Antonu v Slov. Goricah. Ta družba je kradla že nad 10 let in o tem dobro živea. Dosedaj so orožniki že prijeli zastopnike 8 hiš. V nekaterih hišah so ostali le otroci doma. Kaj bo iz teh otrok?

Wilhelmov zeljščni sok je vže dolgo let priljubljen sok proti kašlju. Eno steklenico po K 250, poštni zavej s 6 steklenicami za K 10.— pošilja franko na vse avstro-ogerske poštne postaje Franc Wilhelm, lekarnar, c. kr. dvorni zalagatelj v Neunkirchen (Spodnje Av-

strijsko). V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Prodaja se v vseh lekarnah. Kjer se ne dobi, se pa direktno dopošlje.

Št. 23/Pr.

Razpis službe.

Pri podpisnem c. kr. okrajnem glavarstvu oziroma c. kr. okrajnem šolskem svetu je podeliti službo **diurnista** proti plačilu (dnini) mesečnih 80 K; s to službo je združeno tudi po triletnem zadovoljujočem službovanju pričakovano imenovanje za pisarniškega pomočnika v smislu ministerijalnega ukaza z dne 19. julija 1902 drž. zak. št. 145.

Reflektanti naj se obrnejo z lastnoročno pisano prošnjo na tukajšnje c. kr. okrajno glavarstvo do 15. februarja t. l. ter dokažejo:

1. avstrijsko državljanstvo;
2. dopolnitev 18. in ne prestop 40. leta starosti;
3. znanje nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi;
4. telesna in popolna sposobnost za službo.

C. kr. okr. glavarstvo.

v Tolminu, 31. jan. 1903.

Prinzig,

c. kr. okr. glavar.

Zahvala.

Povodom prebriske smrti našega preljubega soproga oziroma očeta

Antona Kaučič-a.

upokojenega finančn. uslužbenca, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo, ki so izkazali zadnjo čast blagemu pokojniku v Gorici in v Komnu, kjer se je ob tako mnogobrojni udeležbi položilo truplo ranjega k večnemu počitku. Bog povrni!

Žalujoči ostali.

Gorica, 6. febr. 1903.

Naznanilo!

Podpisani naznanjam **slavnemu občinstvu**, da nisem več zastopnik gosp. A. Ferkiča, fotografa v Gorici, kakor tudi v kinematografskem podjetju ne več njegov društvenik.

Torej sva od danes naprej vsak za-se.

S spoštovanjem se priporočam slavnemu občinstvu za obilna nadaljna naročila.

Fran Weis,

fotograf, Gorica.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanje“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno keg-ljišče z vrtenici in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica, priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Izjava.

Vsojam se slavnemu občinstvu naznanjati, da me ne zastopa g. Franc Weiss od 1. marca t. l. naprej v nikakem oziru več.

Ob enem naznanjam svojim cenjenim klientom, da bodem potoval o prilikah odslej vedno osebno po deželi, ter sprejemal naročila na vse izdelke fotografske stroke, ter zagotavljam solidno in točno postrežbo v vsakem oziru.

Z odličnim spoštovanjem

udani
Anton Jerkič
fotograf.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišču št. 12. v Gorici, prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden all Velika noč,

spisal prof. A. Marušič.

Knjiga se pošilja po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilom pošlje, najpridene še 20 vin. za pošto.

V odlikovanem fotografskem atelje-u

Antona Jerkič,

v Gorici,

Gosposka ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografsko stroko spadajoča dela v najmodernejšem stilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporočajo se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporočajo

Ant. Jerkič,
fotograf.

15%

pod navadno ceno
razprodaja

radi poznega zimskega časa

J. Zornik

Gorica, Gosposka ulica 7.

vse zimsko blago, kakor n. pr. krasne volnene šerpe, rute, podobleke, vsakovrstno Jaegerperilo, rokavice, nogavice, bluze, volno, kožuhovino, zimske čevlje itd. — *Nikdo naj ne zamudi te lepe prilike za ceni nakup!*

Naročeno mi je zastanke združ. tovarov za plahte prodajati po polovični ceni. Ponujam torej debele, zelo trajajoče

zimske konjske plahte

izvrstne kakovosti, gorke, volnene, mehke z barvanim obrobom, porabljive tudi za odejo, po jako nizki ceni. Vrsta A plahta

za delavce, siva z barvanim obrobom, 145/190, dobre kakovosti, kos po 4 K. Vrsta B, siva plahta za izvoščake z rudečimi in rumenimi progami 145/190, prav dobre kakovosti, kos po 5 K. Vrsta C double volnena gosposka plahta, siva z rudečim obrobom, dvovrstna, 150/200, najboljša, kos po 7-50. Vrsta D Montan-plahta, siva z modrim obrobom 150/190, izvrstne kakovosti, kos po 9 K. Vrsta E prima črna omnibus-plahta, 155/120, krasna in trajajoča, kos po 10 K. Posilja se proti povzetju. Neodgovarjajoče zamenja se brez zadržka.

Naslov: M. Rundbakin, Dunaj, IX., Berggasse št. 332a.

**Najbolje tamburice
izdeluje in razpošilja**

Prva sisička
tvarnica **TAMBURA**

J. Stjepušin,

Sisak, Hrvatska.

Odlikovana na pariški svetovni razstavi l. 1896.

Cenike razpošilja na zahtevanje vsakemu brzo in brezplačno.

Naznanilo!

Na splošno željo ljudstva otvoril sem

veliko zalogo ogerske moke

v Ajdovščini

iz prvih budapeštanskih paromlinov.

Cene:

št.	0	1	2	3	4	5	6
K	14—	13-30	13—	12-70	12-40	11-90	11-30

A. Casagrande v Ajdovščini.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporočajo se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarov ter najboljše kakovosti. Priporočajo se slav. občinstvu.

Pozor!!

Gotovega obuvala za sedanjo sezono

priporočajo

Peter Cotič čevljarski mojster, Gorica,
Gosposka ulica hiš. št. 14.

Cene solidne. Naročila z dežele so poštnine prosta. Brez konkurence.

Mejnarodni panorama

iz Berolina, odlik. na vseh svetovnih razstavah.

Restavracija „LA BOHEME“, Gorica, tekališče
Josipa Verdija št. 38.

Potovanje po svetu, za vseh zanimivo.

Vsak teden nov program!

Ta teden potovanje ob slikovitem

gardskem jezeru

Nikdo naj ne zamudi ogledati si teh krasnih naravnih lepot.

Odprto vsak dan od 9. zj. do 9. zv.

Vstopnina 40 vin., otroci in vojaki do narednika 20 vin.

Čebelno voščene sveče kilg. po 4-90 K
Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Velika zaloga medu pitalne in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev.
vsečina 500 gramov.

Kathreiner

Kneippova sladna kava

v polnih zrnih.

Kathreinerjeve tovarne za

Monakovo.